

خون شهید

نویسنده: نوشین السادات عقیلی

تاریخ ساز، انسان ساز و دشمن شکن

واقعه ی 7 تیر

یکی از بیانات امام خمینی (ره) درباره ی شهادت که می فرمایند: «شهادت هنرمردان خداست». حقیقتاً درباره ی شهید آیت ... بهشتی صدق می کند. اگر شهادت را پاداش مجاهده و مبارزه به حساب آوریم، بهای شهادت کاملاً زیبنده ی شخصیت مجاهد و خستگی ناپذیر شهید بهشتی بود. ایشان خود در جایی اشاره دارد:

«به خدا قسم بهشتی و امثال بهشتی آماده ی شهادتند»

این کلام حاکی از آمادگی کامل روحی دکتر بهشتی برای شهادت به عنوان سیر تکاملی در سیر بندگی است جلسات هفتگی حزب، روزهای یکشنبه در دفتر حزب جمهوری اسلامی - واقع در خیابان سرچشمه - برگزار می شد. در آن یکشنبه نماز مغرب و عشا به امامت آیت ... بهشتی اقامه شد. ساعت 30/8 بعدازظهر روز هفتم تیر ماه بود که جلسه با حضور اعضای برجسته حزب که برخی از وزیران و نمایندگان اولین دوره ی مجلس شورای اسلامی نیز در میان آنان بودند، با تلاوت آیات قرآن مجید آغاز شد. موضوع بحث به تورم و مسایل مربوط به آن بود؛ اما برخی خواستار طرح انتخابات ریاست جمهوری شدند که اولین دوره ی آن با انتخاب بنی صدر در واقع به عنوان یک اشتباه سیاسی در تاریخ انقلاب اسلامی مطرح بود. دکتر بهشتی پشت تریبون قرار گرفت و در بخشی از سخنان خود گفت:

«ما اجازه نمی دهیم که استعمارگران برای ما چهره سازی کنند و سرنوشت مردم ما را به بازی بگیرند، تلاش می کنیم که کسانی که متعهد به مکتب هستند انتخاب شوند، ما باید کاری کنیم که رئیس جمهوری آینده ی ما مهره ی آمریکا نباشد.»

وقتی سخن به این جا رسید، ناگهان شهید بهشتی گفت: «دوستان بوی بهشت می آید» که ناگهان صدای انفجار و ریختن آوار، فضای جلسه را به هم ریخت، موج انفجار آن چنان پرقدرت بود که شیشه های منازل اطراف شکسته شد. سقف بتونی سالن کنفرانس فرو ریخت ده ها انسان مجاهد و مبارز در زیر آوار آن به شهادت رسیدند و یا مجروح شدند، صفرنیا از مجروحین حادثه می گوید:

«شهید دکتر بهشتی سخنرانی می کرد و من و حاضران در سالن به سخنان او گوش می دادیم. اواخر صحبت های او بود که احساس کردم لباسم آتش گرفته است. در همین لحظه سقف فرو ریخت و زیر آوار ماندم. حدود یک ساعت و نیم زیر آوار ماندم. می شنیدم همه ی کسانی که زیر آوار مانده بودند شعار الله اکبر می دادند و از یکدیگر حلاوت می طلبیدند.»

یکی دیگر از مجروحین نیز می گوید:

«شاید 5 دقیقه از سخنرانی دکتر بهشتی نگذشته بود که در مقابل چشمان و صورتم آتش را حس کردم و ناگهان با صدای مهیبی بمبی منفجر شد و با کوهی از خاک رو به رو شدیم.»

عملیات نجات مجروحین و افرادی که زیر آوار مانده بودند و به سرعت و با حضور تمامی نهادهای مسئول و مردم آغاز شد و تا بامداد ادامه داشت. بیشتر مجروحان غرق در خون و دود بودند و به هیچ وجه شناخته نمی شدند. در هیاهوی جست و جوی پیکر مطهر شهدا، همه سراغ آیت ا... بهشتی را می گرفتند. اخبار ضد و نقیضی از شهادت ایشان منتشر می شد. آقایان هاشمی رفسنجانی ، بهزاد نبوی ، دکتر باهنر و تنی چند از اعضای حزب از افرادی بودند که قبل از وقوع حادثه به دلیل مسایل کاری جلسه را ترک کرده بودند. وقتی که خبر انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی در خیابان سرچشمه ی تهران و شهادت دکتر بهشتی و یارانش قوت گرفت، به رادیو اطلاع داده شد که شب خبر را پخش نکنند تا امام (ره) از آن مطلع نشوند و در یک وضعیت مناسب، فردای آن شب توسط آقای هاشمی رفسنجانی و حاج احمد خمینی امام (ره) را مطلع کنند، در منزل هم سفارش شده بود که تا قبل از اخبار ساعت 7 صبح ، رادیو را از منزل امام (ره) بردارند. هنگامی که به برداشتن رادیو اقدام کردند امام فرمودند:

«رادیو را سر جای خود بگذارید من جریان را از یکی از رادیوهای خارجی شنیده ام « همچنین هنگامی که که طبق برنامه ، آقای هاشمی و حاج احمد آقا نزد امام (ره) رفتند امام (ره) به آن دو روحیه و دلداری دادند.

آقای هاشمی رفسنجانی که در جلسه ی شورای ریاست جمهوری شرکت کرده بود می گوید: در همان جلسه تصمیم گرفتیم به خدمت امام برویم، اخبار را بگوییم و تصمیمات را عرضه کنیم و با هدایت ایشان تکمیل و یا اصلاح نماییم و از انفاس قدسیه «روح ا...» روح ها و جان های پژمرده را نشاط جدیدی بخشیم که همیشه و زعمان چنین بوده است که در مشکلات پناه به رهبر عزیزمان برده ایم.»

اخبار ضد و نقیضی درباره ی چگونگی بمب گذاری یا اشکال دیگر پخش می شد. هر چند که در آن زمان محافظت از شخصیت ها و امنیت مکان های تردد و حضور شخصیت ها خیلی جدی ملاحظه نمی شد، در عین حال بیشترین خطر مربوط به افراد نفوذی بود.

«سرهنگ وحید دستجردی»- رئیس شهربانی جمهوری اسلامی- که با شنیدن صدای انفجار به محل دفتر حزب آمده بود و در اظهار نظر اولیه گفت: «با توجه به سمت تخریب ساختمان، می توان حدس زد که بمب در داخل سالن جداسازی شده است ،ولی چگونگی جداسازی چنین بمب قوی جای تامل دارد» بعدها مشخص شد که «محمد رضا کلاهی» عضو نفوذی بمب گذار به بهانه نصب کولر، افراد خود را به پشت بام برده و از چند روز قبل میزان مواد منفجره ی لازم را بررسی و جداسازی را طراحی کرده بودند. صبح روز بعد رادیو خبر را پخش کرد و امواج انسانی به سمت پزشکی قانونی و دفتر حزب به حرکت درآمد، تحمل شنیدن خبر شهادت دکتر بهشتی برای هیچ کس وجود نداشت اما توده های مردم با شعارهای محزون و غمگین و چشمان اشک بار، این فاجعه ی بزرگ را به یاد شهدای کربلا صمیمانه پذیرا شدند؛

«عزاعزاست امروز،روز عزاست امروز،بهشتی مجاهد، در کربلاست امروز»

آقای «محمدعلی رجایی»- نخست وزیر دولت بنی صدر ضمن ارسال پیام تسلیت، هشتم و نهم تیرماه را تعطیل و به مدت یک هفته عزای عمومی اعلام کرد. شدت تأثر در توده های مسلمان به حدی بود که صاحب نظران سیاسی، وقوع یک انقلاب را علیه گروه های سیاسی پیش بینی کردند تا 9 صبح پیکر پاک 68 شهید به پزشکی قانونی منتقل شده که 6 نفر از آنان مجهول الهویه بودند. آخرین آمار شهدا به عدد شهدای کربلای حسینی 72 تن اعلام شد، اما روز سه شنبه یعنی دو روز پس از این فاجعه ی بزرگ، پیکر مطهر شهید «رحمان استکی» نماینده ی مردم شهرکرد- در مجلس شورای اسلامی - با دست و پای قطع شده پیدا شد. روز سه شنبه 9 تیرماه 1360 که با 27 شعبان مصادف بود- پیکر مطهر شهدای هفتم تیر، در میان خشم و خروش میلیون ها انسان، از مقابل مجلس شورای اسلامی تشییع شد ، اما پیروان راه بهشتی همچون وی، مردم را به صبر و آرامش دعوت کردند آیت الله هاشمی رفسنجانی در مراسم تشییع سخنرانی کرد و گفت:

«من تاکید می کنم که این حادثه دلخراش شما را آن قدر عصبانی نکند که کنترل خود را از دست بدهید و در مجازات و کیفر دادن به ضد انقلاب از حدود انصاف و اسلام و عدالت خارج شوید.»

همان گونه که روحانیت انقلابی پس از پیروزی انقلاب اجازه نداد تا همانند انقلاب های دنیا، خون و استبداد حاکم شود، در این مقطع حساس نیز مردم را به اسلام و عدالت دعوت می کردند، آیت الله هاشمی رفسنجانی گفت:

«تنها چیزی که می تواند تداوم انقلاب را برای همیشه حفظ کند حضور شما در صحنه است.»

ایشان با گریه و صدای لرزان در میان گریه ی شدید مردم گفت:

«آن شب خانواده های عزادار با هرکس تماس می گرفت اول سراغ بهشتی را می گرفت و بعد سراغ عزیز خودش را، به سراغ مجروحان بیمارستان که می رویم اول از بهشتی سخن می گویند.»

سپس ادامه داد:

«شهید خورش الهام دارد، قیام دارد، سازنده است تاریخ ساز و انسان ساز است، دشمن شکن است و هر یک از این شهدا چه از سنگر مجلس و چه از سنگر دولت و چه از سنگر دیگر مراکز، همه ی اینها برای ما ذخایر تاریخ سازند که روحشان شاد باد و روانشان در جوار پیغمبر و شهدا .

رئیس مجلس شورای اسلامی با شگفتی از روحیه ی توده های میلیونی مسلمان افزود: در وقتی که در جنگ احد آن ضربه وارد شد. جهان کوچک اسلام آنچنان عزادار بود که آسمان به آنها تسلیت گفت و خداوند با بیانات قرآن آنها را دلداری داد، اما امروز قدرت ملی ما قضیه را برعکس کرده است یعنی به جای این که روحیه ی شما ضربه ببیند، شما مردم به صحنه آمدید و به خیابان ها ریختید و به مسئولان و حتی به امامتان دلداری دادید. آن گاه امت برای تشییع جنازه ی شهیدی به راه افتاد که به تعبیر امام خود یک ملت بود.

پیکرهای شهدای کربلای سرچشمه از محل دانشکده ی افسری نیروی زمینی ارتش، که روبه روی مجلس شورای اسلامی است ، در ساعت 15/9 دقیقه به حرکت درآمد. صحنه های زیبایی از قدرشناسی یک ملت نسبت به شیفتگان خدمت خلق شد که هیچ قلمی قادر به توصیف آن نیست. شعارهای مردم که از عمق جان سر می دادند حامل پیام های آینده انقلاب بود.

«بهشتی ، بهشتی با خون خود نوشتی، استقلال، آزادی ، جمهوری اسلامی»

«آمریکا در چه فکریه؟! ایران پر از بهشتی»

«بهشتی، بهشتی ، قسم به خون پاکت ، راهت ادامه دارد»

«ای سید حسینی، ای یاور خمینی ، شهادتت مبارک»

«بهشتی ، بهشتی ، تو لایق بهشتی»

پیکرهای شهیدان به بهشت زهرا(س) منتقل و با خالص ترین احساسات پاک معنوی مردم به خاک سپرده شدند.

پیام تسلیت آیت الله العظمی گلپایگانی و مرعشی نجفی به محضر امام، تسکین بخش بودند. شخصیت ها، انجمن ها و گروه های مختلف، انفجار دفتر مرکزی حزب را محکوم کردند و همگی در پیمودن راه انقلاب مصمم بودند. آن چه که بهشتی می خواست با سرعت حیرت آوری در حال شکل گیری بود. «یاسر عرفات» نیز در پیامی به امام (ره) اظهار کرد:

«شهادت کسانی را که به دوستی شان افتخار می کردم، تسلیت می گویم».

در میان بهت ضد انقلاب مجلس شورای اسلامی با 185 نماینده که 5 تن از آنان مجروحان حادثه بودند، جلسه تشکیل داد. آقای «بهرام تاج گردون» نماینده گچساران برای اینکه مجلس از اکثریت نیفتد در حالی همراه دیگر مجروحان در مجلس حاضر شد که بر تخت بیمارستان دراز کشیده بود. به جای 72 نماینده ی شهید مجلس بر کرسی آنها عکس و گل گذاشتند و «باغبانی» - نماینده مجروح سبزوار- به نمایندگی از مجروحین حادثه در همان جلسه ی مجلس سخن گفت و بر یأس و نومیدی گروه های ضد انقلاب افزود. مجلس شورای اسلامی به دلیل برگزار شدن انتخابات میان دوره ای به جای 270 نفر 210 نفر عضو داشت.

تا رسیدن به مجروحان که مجلس را به حد نصاب برساند. یک ساعت طول کشید مجلس 72 شهید و 9 مجروح در این فاجعه ی بزرگ تقدیم انقلاب اسلامی کرد.

منبع: ویژه نامه بزرگداشت هفتم تیر / ضمیمه روزنامه اصفهان زیبا/ تیرماه 1389